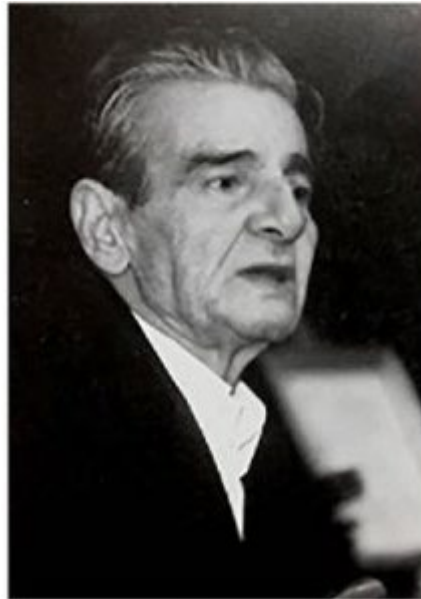

مؤسسه فرهنگی ایکوموس ایران
گروه تخصصی متن

پدر پیر معماری ایران درگذشت

دکتر سیدباقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
سرمقاله مجله اثر، دوره ۱۷، شماره ۲۸
آذر ۱۳۷۵

استاد کریم پیرنیا، پیر معماری ایران، به دنبال یک دوره نقاقت طولانی در روز یکشنبه نهم شهریور ماه چشم از جهان فروبست و جامعه فرهنگی کشور را به سوگ نشاند. پیکر مطهر این استاد گرانقدر در روز سه‌شنبه یازدهم شهریور ماه در میان انبوه دستداران شاگردان و ارادتمندان وی از جلوی دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران تشییع شد و با مشایعت خیل سوگواران در دانشکده معماری دانشگاه یزد به خاک سپرده شد.

استاد پیرنیا که از اساتید برجسته و منحصر به فرد معماری سنتی ایران شناخته شده است در سال ۱۳۷۳ به کسب دکترای افتخاری از دانشگاه تهران نایل شد. روان شاد پیرنیا تا واپسین لحظات زندگی مشقت تدریس را عاشقانه و با آغوش باز پذیرفته بود و علی رغم کسالت‌های مفرط و مزمن و سنگین درد و فشار بیماری دست از تعلیم و آموزش برنداشت.

محمدکرم پیرنیا در سال ۱۲۹۹ هجری شمسی در خانواده‌ای فرهنگی و اهل علم و فضل در شهر یزد به دنیا آمد. وی تحصیلات ابتدایی و دبیرستانی خود را در همان شهر به پایان برد و در سال ۱۳۱۸ جزو اولین دانشجویانی بود که به دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران راه یافت و در رشته مهندسی معماری به تحصیل پرداخت. او در سال ۱۳۲۴ تحصیلات خود را رها کرد و در وزارت فرهنگ به کار طراحی و ساخت مدارس نوینباد مشغول شد. روان شاد پیرنیا در سال ۱۳۴۴ به عنوان معاون اداره کل ابنیه تاریخی وزارت فرهنگ و هنر مشغول به کار شد و یک سال بعد معاونت فنی سازمان ملی حفاظت آثار باستانی را عهده‌دار گردید و تا سال ۱۳۶۰ که به افتخار بازنشستگی نایل گشت در این سمت باقی ماند.

مرحوم استاد پیرنیا از سال ۱۳۴۴ همزمان با انجام وظایف و مسئولیت‌های دولتی، با علاقه دلگرمی و پشتکار فراوان به کار تدریس در دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران و سایر دانشکده‌های معماری مشغول بود و در طول این سال‌ها مهندسان و معماران زیادی افتخار شاگردی وی نصیبشان شد. استاد محمدکرم پیرنیا را به حق باید پایه‌گذار شیوه نگارش نو به فرهنگ و تاریخ معماری ایرانی به‌ویژه دوران اسلامی دانست. استاد پیرنیا که در یکی از غنی‌ترین فضاهای فرهنگی کشور، یعنی شهر یزد، پرورش یافته بود معماری سنتی ایران را در مکتب استادان سنتی فراگرفت و آموخته‌های خود را همراه با تحلیل‌های علمی، سخاوتمندانه در اختیار شاگردان روزافزونش قرار می‌داد. استاد پیرنیا با دانش عمیق و اشراف کاملی که از معماری ایرانی داشت به‌عنوان یکی از پایه‌گذاران مرمت و احیای آثار تاریخی کشورمان در نیم قرن اخیر به‌شمار می‌رود وی با معماری سنتی ایران در تمامی ابعاد آشنا بود از کار مصالح گرفته تا سازه و شیوه‌های ساخت و ساز بنا و برپایی شهرها و روستاها. او علاوه بر دانش فنی و مهارت هنری انسانی، عارف، ادیب، وارسته و بزرگواری بود و یاد و خاطره‌اش از ذهن شاگردان، دوستان، همکاران و دل‌سوختگان هنر و فرهنگ کشور هرگز زده نمی‌شود. روانش شاد و یادش گرمی باد.